

‘Reken het jongveerantsoen ook eens door’

Wilma Wolters

De jongveepfok een ondergeschoven kindje op melkveebedrijven? Ja, nog altijd, denken Berdine Sweep van Valacon Dairy en Fedde de Jong van Speerstra Feed Ingredients. Zij gaven adviseurs tips tijdens een bijeenkomst van de stuurgroep herkauwers van Agrivaknet.

Op de gloednieuwe kalverhouderij Beekzicht in Barneveld kwamen zo'n veertig adviseurs dinsdagochtend 18 februari samen voor de bijeenkomst 'Relatie jongveepfok en diergezondheid'. Conclusie was dat melkveehouders zich beter bewust zouden moeten zijn waar het kalf terecht komt en welke eisen er daaraan gesteld worden. Of het dier nu op het melkveebedrijf uitgroeit tot melkoe of het bedrijf verlaat om verder uit te groeien op een kalverhouderij, meer aandacht voor een gezonde groei van het beestje lijkt (nog altijd) op zijn plaats.

Biest en melkpoeders

Een kalf dient snel na de geboorte biest op te nemen, dat is bekend. Berdine Sweep is medeoprichtster van adviesbureau Valacon Dairy en zij adviseert om de biest die je geeft eerst te testen op kwaliteit. "Een biestmeter meet de dichtheid van de biest en daarmee de concentratie antistoffen. Een goede kwaliteit biest heeft een dichtheid van minimaal

1.045 g/dm³. Dit komt ongeveer overeen met 45 mg antistoffen. Een kalf moet 100 mg binnen de eerste twee uur opnemen."

Als de biest van mindere kwaliteit is, geef het kalf dan wat meer. "Maar is de kwaliteit van de biest op je bedrijf altijd van mindere kwaliteit, pas dan het droogstandsrantsoen aan", aldus Sweep. Een te eiwitrijk droogstandsrantsoen leidt tot een hogere biestproductie. Hierdoor worden antistoffen verdeeld over meerdere liters en daalt de kwaliteit. "Ook de pariteit van de koeien houdt verband met die biestkwaliteit. Hoe ouder de koe, hoe meer antistoffen zij heeft opgebouwd, hoe beter de kwaliteit van de biest. Bij het doormelken van koeien is de kwaliteit van de biest minimaal."

Op de derde levensdag kun je overstappen op poedermelk. Het liefst zou Sweep adviseren om te starten met een poeder op basis van magere melkpoeder en later over te stappen op een product met wei. "Maar arbeidstechnisch komt dit niet altijd uit", weet de adviseur uit ervaring. Grootste verschil tussen beide poeders is het vermogen tot stremming. Poeder op basis van magere melkpoeder stremt en vormt dan een soort kaasje in de lebmaag. Een poeder gemaakt van wei bevat vaak geen caseïne en kan dus niet stremmen. "Door stremming kan steeds een stukje van het ontstane kaasje worden afge-

broken en verteerd in de darmen, zodat het kalf gedurende een groot deel van de dag energie krijgt. Zonder stremming heeft een kalf sneller weer honger." Juist daarom is een poeder op basis van wei uitermate geschikt voor later in de melkperiode: het kalf zal dan eerder ruwvoer en krachtvoerproducten opnemen.

DVE moet

Ruwvoerproducten stimuleren de pensontwikkeling. Sweep wist te melden dat het beter is om structuurrijk voer en krachtvoer apart te voeren, en niet via een alles-in-een-brokje. "Uit onderzoek blijkt dat de pens zich in dat laatste geval minder goed ontwikkelt." Bij het spenen moet een kalf 1,5 tot 2 kg krachtvoer opnemen.

het belang van gisten in kalvervoeding. "Gisten bieden ondersteuning bij de darmgezondheid, bij de immunrespons en bij de pensontwikkeling."

In de darmen werken gefermenteerde gisten als prebioticum, weet De Jong. "Ze zorgen voor meer bifidobacteriën en melkzuurbacteriën, voor meer korte ketenvetzuren en voor meer immuunglobulinen in slijmvliezen. Dat laatste biedt bescherming tegen pathogenen." De werking van gisten op de immunrespons bestaat uit het bevorderen van de dodende activiteit van witte bloedcellen. De werking op de pensontwikkeling tot slot is volgens De Jong de belangrijkste. "Een juiste pensontwikkeling betekent een soepele transitie van een eenmagig dier naar een

LET EROP DAT KALF VOLDOENDE EIWIT BINNENKRIJGT

"Voer liever ook geen melkveebrok", zegt Sweep. Daarin zit te veel snel afbreekbaar eiwit en dat zorgt voor dunne mest. "We willen kalfjes DVE voeren, want van DVE maken ze DNA voor uierweefsel en baarmoederweefsel. Dus dat betekent een jongveebrok met veel bestendig eiwit." Sweep komt geregeld op bedrijven waar ze vette pinken bij het kalven ziet. "Dan weet ik dat ze te weinig eiwit hebben gekregen in de periode voor insemineren." Haar advies: reken het jongveerantsoen eens door en zorg voor voldoende eiwit gedurende de hele opfok.

Gisten ondersteunen

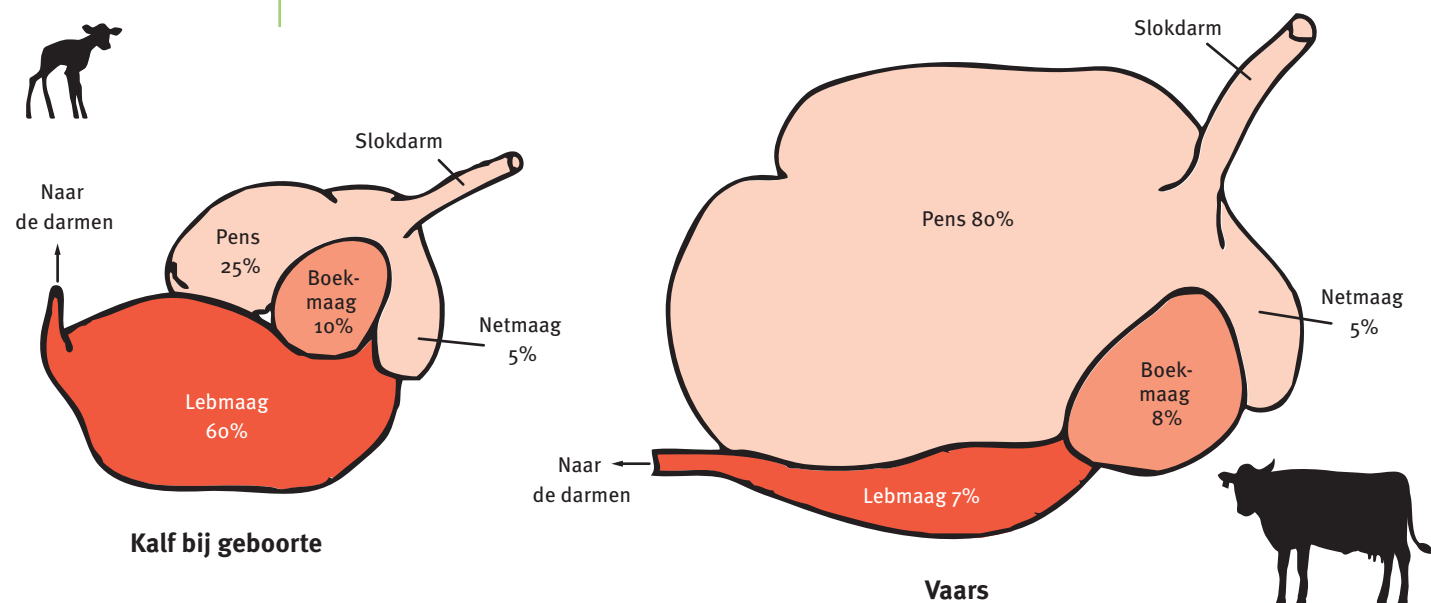
In de eerste twee levensmaanden ondergaat een kalf veel veranderingen en die hebben een langetermijneffect, zegt adviseur bij Speerstra Feed Ingredients Fedde de Jong. "Uit onderzoeken blijkt dat een koe in de eerste lactatie tot wel 750 kg meer melk kan geven als ze als kalf in de melkperiode de juiste en voldoende voedingsstoffen heeft binnengekregen." Ook De Jong wijst hiervoor terug naar de aanleg van uierweefsel in die eerste levensweken. Verder praat hij over

herkauwer. Daarvoor zijn fermenteerbare koolhydraten nodig. Deze stimuleren de ontwikkeling van de penspapillen en dus opname van voedingsstoffen. Nadeel van fermenteerbare koolhydraten is dat bij de fermentatie in de pens lactaat (= melkzuur) ontstaat. Te veel lactaat leidt tot verzuring. Gisten kunnen de pensfermentatie verbeteren en efficiënter maken, doordat ze het lactaatniveau verlagen. Hiermee bevorderen zij dus de pensontwikkeling."

ONTWIKKELING

Een kalf groeit in korte tijd van een eenmagig dier uit tot een herkauwer. Die ontwikkeling kun je met behulp van voer verder optimaliseren.

Illustratie: Annica de Lange

Agenda

Sterker worden in het midden – van strategie naar sales

Een masterclass georganiseerd door Agrivaknet

Wegens succes wordt de masterclass 'Sterker worden in het midden' herhaald. Geef jij leiding? Wil je jezelf hierin verder bekwalen? Dan is deze masterclass wat voor jou. De masterclass is bedoeld voor zowel de beginnende als de ervaren leidinggevende. Door met agrarische vakgenoten te werken aan leiderschap in drie sessies gecombineerd met interactieve thuisbegeleiding, ontwikkel je jezelf in een korte tijd verder in het leiderschap.

Algemene leerdoelen van de masterclass 'Sterker worden in het midden':

- Leiding geven aan en coachen van erfbetreiders vanuit je specifieke kracht.
- Managen van inhoud en proces (bovenstroom) en onderliggende relaties en patronen (onderstroom).
- Zorgen voor transparante communicatie met directie en medewerkers.
- Visie van de onderneming doorvertalen in actie op het erf.

Data

Eerste dagdeel: 10 april 2014
Tweede dagdeel: 24 april 2014
Boostersessie: 22 mei 2014
Tijden: 14.00 uur – 20.00 uur
Locatie: Rondeel Ewijk

Aanmelden kan heel gemakkelijk via de website www.agrivaknet.nl of scan onderstaande QR-code.

